

SPOMNITE
SE
SLOVENSKIH
BEGUNCEV
S KAKIM
DAROM!

AMERIŠKA

AMERICAN IN SPIRIT—FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

DOMOVINA

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 10

CLEVELAND 3., O., TUESDAY MORNING, JANUARY 15, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Z gospodarskega slališča

Urad za delavsko statistiko poroča, da se ne bo izpolnilo predpovedi, da bodo plače in meze padle od sredine 1945 do sredine 1946 za 35 milijonov dolarjev. V resnici so padle za manj kot polovico dozdaj in pričakuje se, da ne bodo padle za več kot 23 milijonov dolarjev, kar bo polnoma izvedena demobilizacija.

Vlada je preračunala, da bo izdala za vsako ženo in za vsakega otroka ameriških vojakov po \$100 za prevoz v Ameriko. Kakih 25.000 jih bo prepeljala samo iz Anglije. Toda Stric Sam bo dobil od vsake glave po \$8 davka pri vstopu v Zed. države. Žene ameriških vojakov, ki niso ameriški državljani, bodo pa morale priti sam na svoje stroške.

Vlada bo zopet postavila ceno za avto dele, kot za karburetorje, oljne sesalke, spark pluge in podobno, če se bodo cene istim dvigale, kot so se pričele zadnje čase. Vlada je lanskega avgusta spustila iz rok kontrolo nad cenami avtornih delov.

Nek vladni ekonomist trdi, da brezposelnost v Zed. državah v tem letu ne bo več kot 4 milijone oseb. Ob zaključku vojne v Japoniji so vladni uradniki predpostavili, da bo v 1946 najmanj 8 milijonov brezposelnih.

Ob tem času se še ne ve, če bo kongres odpravil po 30. juniju urad za kontrolo cen (OPA). Oblast tega urada je zdaj določena do 30. junija. Nekateri so za to, da se nadaljuje, drugi so za to, da se neha in da delo razvzamejo druge vladne agencije. Ena je pa gotovo, da ta urad ne bo popolnoma odpravljen, bo pa njegova oblast močno okrnjena.

Revolta med ameriškim vojaštvom zaradi prepovedi demobilizacije dokazuje, da Amerikanci ne marajo biti vojaki. To bo najbrže tudi toliko vplivalo na kongres, da ne bo sprejel postav za obvezno vojaško treniranje ameriške mladine, vsaj letos ne, ko so volitve v kongres. Sedanja postava za obvezno rekrutiranje vojaštva je v veljavi samo do 15. maja in kongres jo ne bo podaljšal. Najbrže bo pa rešil položaj s tem, da bo zvišal plačo vojaštvu in mu dal še druge ugodnosti, ki bodo vabile prostovoljce v armado.

Od danes naprej gredo lahko veterani s svojimi stavbeniki k FHA in zahtevajo gradbeni material na podlagi prioritete, ki stopi danes v veljavo za veterane, ki si hočejo postaviti svojo hišo. Gotovo je pa toliko, da bo več prosičev za material kot bo materiala na razpolago.

Poljska vlada je vprašala v Ameriki za \$500.000.000 posojila. Denar bo rabila za trgovino in za pozidavo razbite dežele. Nobena akcija še ni podzeta pri vladi glede tega posojila komunistični poljski vladi.

OPA je dovolil ceno za 1946 Lincoln avto 1% več kot je bila cena za modele 1942. Vrh tega je dovoljeno \$72 do \$87 za izboljšave pri novem avtu.

Danes gre na stavko 200,000 električarjev. Pregled splošnega položaja v industriji po Ameriki in drugod

Washington. — Neil Brant, washingtonski zastopnik električarjev, unija CIO, je včeraj izjavil, da so bile razposlane brzojavke na vseh 200.000 članov, da je sklicana stavka za danes zjutraj, kakor je bilo že prej določeno.

Brant je rekel, da so General Electric, Westinghouse Electric Corp. in električna divizija General Motors zavrnile ponudbo unije, da se stavka odloži.

Brant je razposlal brzojavke na 124 unijskih podružnic v 16 državah s sledečo vsebino:

"General Electric in Westinghouse sta zavrnili ponudbo unije, da se odloži stavka na podlagi tega, če bi družbi ponudili 15% zvišanje v mezi na uro ter bi se pozneje pogajali za ostalo zvišanje, ki je \$2.00 na dan.

"General Motors je zavrnila zahtevo unije, da plača 19 1/2c več na uro, ka-

kor je to priporočal predsednikov preiskovalni odbor.

"Vzpričo vsega tega naj stopi stavka v veljavo, kakor določeno za torek zjutraj."

Električarji gredo na stavko pri teh treh kompanijah eno uro prej, predno začne dnevni šit, namreč ob 5 zjutraj v torek 15. januarja.

Jeklarne so včeraj hitele, da začno s polnim obratom, ko je bila odložena stavka za en teden. Nekatere jeklarne bo vzelo več dni, predno bodo začele s polnim obratom, ker so bile že ugasnile plavže v pričakovanju, da bo v ponedeljek stavka. Jeklarne so ponudile delavcem \$1.20 priboljška na dan, unijska je popustila od \$2 na \$1.56. Predsednik U. S. Steel, Fairless, se bo danes sestal v Washingtonu z zastopniki drugih jeklarskih družb, da se pogovore glede

najnovejših ponudb unije CIO. V sredo se bosta pa zopet sestala Fairless in predsednik CIO Murray pri predsedniku Trumanu.

Oljna družba Texas Co. in unija CIO sta dospeli do baze za sporazum in sicer za 18% zvišanje delavcem, kadar bodo delali 40 ur na teden, mesto 48 ur. Unija je prvotno zahtevala 30% zvišanja. Kakor hitro se bo ta kompanija pobotala z unijo, jo bo mornarica vrnila nazaj lastnikom. Mornarica namreč zdaj še vedno obratuje 36 oljnih družb od 5. oktobra, ko je unija oljnih delavcev zastavkala.

General Motors, kateri je dala unija avtornih delavcev do 21. januarja čas izjaviti, da je pripravljena dati 19 1/2c priboljška delavcem, je izjavila, da še vedno stoji pri prvotni ponudbi 12%

priboljška pri mezi in nič več.

Telefonski promet, to je kliči na daljavo, je zdaj že skoro normalen po vsej deželi. Unija električnih mehanikov je odpoklicala piketne straže izpred telefonskih central.

V Clevelandu je še vedno stavka strojnikov pri vseh treh ameriških dnevniki. Nič še ne kaže, da bi se stavka kmalu poravnala, ker strojniki zahtevajo več priboljška pri mezi, ko so pa časopisi pripravljeni dati.

Iz Argentine poročajo, da se včeraj v vsej deželi ni obrnilo niti eno kolo v industriji in da so vse trgovine zaprte. Industrija in trgovina je šla na tridnevno stavko radi vladnega odloka, da se zviša meza vsem delavcem za 25% in da se jim plača tudi bonus od dela.

Byrnes priporoča na konferenci UNO komisijo za atomsko silo

London. — Ameriški državni tajnik Byrnes je včeraj priporočil na zasedanju organizacije združenih narodov (UNO), da naj se ustvari posebna mednarodna komisija, ki bi kontrolirala atomsko silo.

Dalje je Byrnes priporočil, naj se odloči kvota bojne sile za vsako deželo, ki bi se jo rabilo kot mednarodno policijo za vzdrževanje svetovnega miru.

SMRT V WAUKEGANU

Waukegan, Ill. — Tukaj se je v jeklarni smrtno ponesrečil Ignac Bep. Zapuška žena Gertrude, sin Pvt. Ignac v Nemčiji, eno hčer in pet bratov. Bil je član KSKJ in reda Kat. Borstnarjev.

Mannerheim bo odstopil kot predsednik

Helsinki, Finska. — Poučeni viri trdijo, da bo feldmaršal Mannerheim odstopil kot predsednik Finske. Točasno se nahaja v bolnišnici radi želodčnih neprilic.

Vsa industrija in tudi trgovina v Argentini počiva v protestu

Buenos Aires, Argentina. — Od ponedeljka naprej je v Argentini zaprla vrata vsa industrija, enako tudi trgovina, restavracije, gostilne in hoteli. To se je zgodilo v protest proti vladnemu odloku, da se plača delavcem bonus in pa 25% izboljšanje v plači in mezi.

Koliko firm je ustavilo obrat, se natančno ne ve. Sodiijo pa, da jih je več kot 3.000. Industriji trdijo, da je vlada izdala to odredbo v prilog kandidatu Juan Peronu, ki išče delavske glasove.

Mornarica je iznašla električni prst

Washington. — Mornarica je zdaj dala v javnost, da ima posebno pripravo, s katero lahko določi vsako ladjo ali letalo, pa če je na drugem koncu sveta. S to pripravo tudi lahko določijo radijske prenašalce visoko v zraku, ali pod morjem. Ta instrument bo zlasti važen pri obrambi pred atomsko bombo, ki bi se jo poslalo sem s pomočjo radija.

NAJNOVEJŠE VESTI

CHICAGO — Za jutri je napovedana stavka mesarskih uslužbencev po deželi. Sliši se, da bo vlada danes stavila posredovalni predlog, da prepreči stavko.

NEW YORK — Bivši angleški premier Winston Churchill je dospel včeraj z ladjo Queen Elizabeth v New York. Churchill se bo podal v Florido na odhiti.

WASHINGTON — Papežev apostolski delegat naznanja, da je papež Pij dovolil ustanoviti novo katoliško škofijo v Madison, Wisconsin.

PARIZ — Vse mesnice so danes zaprle vrata v protest, ker je vlada postavila legalne cene mesa.

Darovi za begunce

V našem uradu so bili izročeni sledeči denarni prispevki za slovenske begunce: Mr. in Mrs. Stephen Trenta, Barberton, O. \$10, Mrs. Frances Veselitz iz Shamokin, Pa. je poslala \$3, po \$2 so darovali Anton Skerlj, 3560 E. 82. St., Mrs. Frances Kavc, 13712 Sprecher Ave. Mary Nemanich, St. Clair Ave. in 48. St. je darovala \$2 za slovenske bogoslovce. Vsem skupaj iskrena hvala za velikodušen dar.

Prevozil je 7,000 milj s taksijem

Los Angeles. — Harry Arisohn, ki je s taksijem peljal 6 marinov v New York in ki je od tam pripeljal 5 vojakov v Kalifornijo pravi, da je bila vožnja prav zabavna. Prevozil je do New Yorka in nazaj 7.000 milj. Ako bi bilo potrebno, bi se napravil tako vožnjo, je rekel. Povedal je tudi, da je bil najbolj poplačan s tem, ko je peljal enega izmed marinov do njegovega doma in je videl, kako ga je sprejela njegova žena, ki se ga ni nadejala domov za božične praznike.

Ženske vedno bolj izgubljajo delo

Washington. — Iz vseh krajev dežele se poroča, da vedno bolj odslavljajo ženske iz tovarnen in od drugih del. Delavski oddelek vlade pravi, da je od julija do novembra lanskega leta izgubilo delo 2.000.000 žensk.

Ameriška armada je dala streho židom, ki so prišli iz ruske cone

Berlin. — Ameriške vojaške oblasti v Berlinu so dale zašilno streho kakim 500 židom, ki so pribežali iz ruske okupacijske cone. Pričakujejo pa še nadaljnjih 2.000. Ameriški vojniki so morali zgraditi v naglici dvoje barak za te nove begunce. Tu bodo ostali, dokler na "višjih mestih" ne odločijo, kaj se zgodi z njimi.

Ti židovski begunci so prišli nepostavim potom v ameriško cono. Proti zapadu dalje ne smejo, nazaj nočejo, torej morajo skrbeti Amerikanci zanje v Berlinu.

Gora je dobila ime po Eisenhowerju

Ottawa, Kanada. — Ministrski predsednik King naznanja, da je vlada prekrstila ime gore Castle v Eisenhower v počast voditelju zavezniške boje sile v Evropi. Gora je visoka 9.400 čevljev in se nahaja v kanadskih Rockies.

Kongres se je zbral k zasedanju; pričakovati je velikih debat

Washington. — Včeraj se je zbral k zasedanju ameriški kongres. Pričakovati je burnega zasedanja in vročih debat. Takoj prvi dan so se slišali glasovi, da je treba takoj nekaj napraviti, da se ustavi poplava stavk v Ameriki.

Kongres se bo moral zagovarjati radi napada predsednika Truman, da je brez potrebe za držal važne predloge, ki jih je on priporočil. Dalje se bo moral kongres pečati z demobilizacijo, da ustreže vojaštvu, ki se pritožuje, da se ga prepočasno pošilja domov.

Dalje se bo moral kongres pečati z obvezno vojaško treningo, s predlogom za polno zaposlitev, glede vladne kontrole nad cenami hiš ter o kontroli atomske sile.

Danes bosta pričala pred kongresom general Eisenhower in admiral Nimitz glede izpeljave demobilizacije.

DROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došle preko Trsta)

"AMNESTIRANCI" Veliko je bilo pisanja v kmunističnih listih o tako-imenovanih amnestiranih, po kateri bi imeli priti iz ječ in koncentracijskih taborišč veliko ljudi. Vedno bolj se zgoščujejo vesti, da je bila ta amnestija samo norčevanje iz premočnih. Od 700 pomiloščencev v kočevskih taboriščih se za 300 ne ve, kje bi bili. Zdi se da so vsi izginili v Kočevskem rogu, tem znanem grobišču partizanskih nasprotnikov. Zgodilo so se pa tudi slučaj, da so amnestirance počakali partizani, ko so prihajali domov, in jih pobili. Tako je bil ustreljen iz zasede Mohar Franc iz Plešivice, občina Žalna na poti domov. Ustreljen je bil med Skofljico in Šmarjem.

ANGLOFILI. — V Ljubljani je minister za prosveto izdal odredbo o zasebnih tečajih za jezike. Zdi se, da se teh tečajev vlada boji. Tečaje je namreč treba prijaviti narodno osvobodilnemu odboru. Ta pa mora vladi poročati, če je predavatelj politično zanesljiv. Vse to v imenu nove svobode. Boje se zlasti anglofilov, prijateljev Amerike in Anglije. O njih imajo pose-

ben seznam kot o nevarnih ljudeh, na katere je treba paziti.

"PRIMORSKI DNEVNIK" USTAVLJEN. — Komunistični dnevnik v Trstu "Primorski dnevnik" je prinesel obtožbo proti zaveznikom zlasti proti Amerikancem, da nastavljajo na šolah po Primorskem naciste in fašiste. Ljudje okrog tega, od Titove Jugoslavije plačane glasila, proglašajo sploh vsakogar za fašista, kdor ne trobi v njihov rog. S tem hočejo ljudi terorizirati. Zavezniške oblasti pa se niso dale sterorizirati in so zahtevale od komunističnega lista, da mora to laž preklicati in napisati opravičilo. "Primorski dnevnik" ni hotel popraviti tega obrekovanja in zato je bil list začasno ustavljen.

"REAKCIONARNI OFICIR." — Razpisana je nagrada 20.000 dinarjev onemu, ki izroči živga ali mrtvega "reakcionarnega oficirja." Ker je smatran za reakcionarca vsak, kdor je proti režimu, bo treba izplačati precej nagrad, da vse pobijejo.

SLOVENSKI IZGNANCI SO SI REŠILI LE GOLO ŽIVLJENJE, POMAGAJMO JIM!

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

Sneg obetajo

Vladni vremenski urad napoveduje za danes veliko mrzleže in celo sneg. Toplomer bo padel na 18 stopinj.

Podvojena produkcija

Firma Gabriel Co., v Clevelandu, ki izdeluje absorberje za avtomobile naznanja podvojeno produkcijo za 1946. V 3. četrtletju letos jih bo izdelala že 24.000 dnevno.

25-letnica poroke

Danes je 25 let, odkar sta si prisegla večno ljubezen in zvestobo in jo tudi držala, Mr. in Mrs. Louis Koljat. Vse najboljše jima želijo njuna sinova in sinahi ter številni prijatelji in znanci.

Pogreb Bosnjaka

Pogreb Vitusa ali Viktor Bosnjaka bo v četrtek ob 9 iz Grdinovega pogrebnega zavoda v cerkev sv. Pavla na 40. cesti in na Kalvarijo. Doma je bil iz Kokločevca pri Samoboru, kjer zapušča brata Martina. Tukaj ne zapušča sorodnikov. Bil je član št. 14 HBZ.

Iz bolnišnice

Joe Alič iz 15630 Holmes Ave. se je povrnil iz bolnišnice. Tem potom se želi zahvaliti za poslane rože, karte, darila in za obiske.

Prva obletnica

V spomin 1. obletnice smrti Jennie Debevec, roj. Kolar, bo darovana sv. maša v četrtek ob 6:30 v cerkvi Marije Vnebovzete, ob 8:15 pa v cerkvi sv. Vida.

Družinski večer

V sredo 16. jan. ob 7:30 zvečer bo v Wilson Jr višji soli prijeten družinski večer pod pokroviteljstvom zveze staršev in učiteljev. Servirana bo kava in slaščice. Zlasti bo pa zanimiv ples raznih skupin in narodnih nošah in sicer slovenskih, hrvatskih, čeških in poljskih. Slovenski program bo vodila gđ. Eleanor Karlinger. Vsak je dobrodošel, bo prav prijeten večer.

Srebrna poroka

Danes obhajata 25-letnico srečnega zakonskega življenja dobro poznana Mr. in Mrs. Matt Baraga iz 15612 Saranac Rd. Sin Edwin, sorodniki in prijatelji jima izrekajo iskrene čestitke k tej pomembni slavnosti ter jim kličejo: še na mnogo let zdravja in sreče!

Maša za vojakom

V četrtek ob 8 bo darovana v cerkvi sv. Lovrenca maša za vojaka Antona Hočevca v spomin prve obletnice njegove smrti na nemškem bojišču. Prijatelji pokojnega, zlasti še vojaki so prijazno vabljeni, da prisostvujejo sv. maši.

Novi uradniki

Društvo sv. Crila in Metoda št. 191 KSKJ ima za letošnje sledeči odbor: Predsednik Leopold Troha, 22031 Miller Ave. tel. KE 2863, blagajnik Alphonse Sajovic, zapisničar Mary Mersnik, nadzornice: Frances Globokar, Mary Strukel, Mildred Skufca; zdravniki: Dr. Anthony Skur, dr. Carl Rotter, dr. L. Perme; duhovni vodja Rev. A. L. Bombach. Seje so vsako 2. sredo v mesecu ob 8 zvečer v SDD na Recher Ave.

Pismo ima pri nas

Po pismo naj pride ali pošlje naslov, da mu ga dostavimo. Anton Kogovšek doma iz št. Jošta nad Vrhniko, piše mu Ivan Skvarča iz Italije.

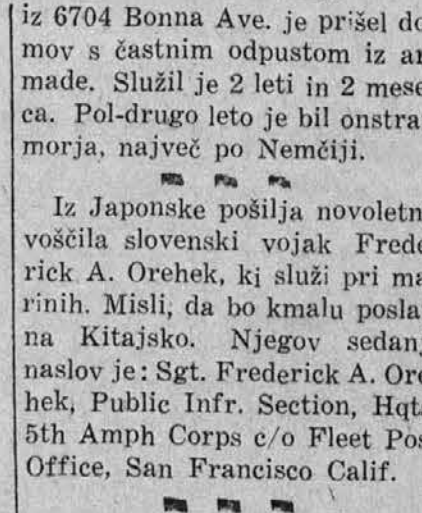

Razne vesti od
naših borcev
v službi
Strica Sama

V četrtek ob 10 bo v cerkvi sv. Vida darovana vojaška maša za pokojnega Cpl. Albin J. Dolenc.

S/Sgt. Anthony F. Lunder, sin Mr. in Mrs. Anton Lunder

Al Milnar, ki služi Strica Sama na Pacifiku, je zdaj na potu domov s Filipinov. Prej je bil metalec žoge pri clevelandskih Indijancih. Na pomlad bo šel pa na jug za treningo s teamom iz St. Louisa.

"AMERIŠKA DOMOVINA"

AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER

6117 St. Clair Ave. HENDERSO 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po raznašalcih: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months. Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months. Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 6th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 10 Tues., Jan. 15, 1946

Tako delamo v Ameriki

Ne bomo se motili, če mislimo, da zrejo danes v Sovjetiji ali v Titovini na najnovejšo revolto med ameriškim vojaštvom kot na nekaj nečuvnega. Naši vojaki so na raznih krajih, onstran morja in doma, na shodih demonstrirali zaradi počasnega odpusta, zaradi počasne demobilizacije. Tako demonstracije bi tako v Sovjetiji in v Titovini zadušili že v kali in voditelje postavili ob zid.

In kaj se je pa zgodilo s temi ameriški "revolucionarji"? Nič! General Eisenhower, načelnik generalnega štaba, je izjavil, da se voditeljev ne bo kaznovalo, niti se ne bo kaznovalo nikogar, ki je pokazal nezadovoljstvo radi počasne demobilizacije.

To je vse po naši demokraciji, kjer ima vsak državljani pravico izraziti svoje mnenje, pa naj bo že vojak ali civilist. Vojaki so povedali svoje mnenje, povedali javno in brez zadržka, da njih general, ali kdor je že, vse prepočasno razorožuje armado in vojake, ki so dobili in končali vojno, vse prepočasno pošiljajo domov. Ko so z demonstracijami in shodi povedali svoje mnenje, je odšel zopet vsak na svoje službeno mesto. Tudi to je izraz ameriške demokracije. Naj bi zrevoltirali vojaši v kak drugi državi in če bi se jih ne moglo ukrotiti, bi bilo prvo, da bi začeli razbijati in pleniti. Ne tega ameriški vojak!

S temi protesti in ugovori so ameriški vojaši pokazali, da Amerikane v splošnem ni in ne mara biti vojak. Res je zgrabil za orožje in šel v boj na ukaz domovine, toda ko je vojno končal in premagal sovražnika, hoče pa zopet domov v civilno življenje. Vojaško življenje je voden s strogo disciplino, ki je, to vemo vsi, potrebna. Ameriški vojak je bil dober in poslušen, pravi vzor vojaka. Toda zdaj, ko ni domovina več v nevarnosti, ko ni več potreben, hoče biti pa zopet sam svoj gospodar, svobodno državljan, ki bo delal kar bo sam hotel in ne, kar mu bodo ukazovali in narekovali, kot je to v armadi.

To je ameriška demokracija, ki je mnogim po svetu nepojmljiva, nerazumljiva. Hitler je nekoč pripomnil, da je Amerika vedno na robu revolucije. Da, na robu revolucije je samo tedaj, kadar vidi in čuti, da hoče kdo strmoglaviti ameriški sistem vlade, ekonomije in politike, ali napraviti iz svobodnega človeka vladno lutko, kot je to v Sovjetiji ali Titovini.

Ameriški vojak se ni upiral, ko je prišel klic domovine in šel je v boj. Zdaj smatra, da je boj končan in da ga vlada več ne potrebuje, zlasti ne za okupacijo. Bil je pozvan pod orožje za boj, ne pa za upravo tujih dežel. To je, česar ameriški vojak ne razume in zato sili domov po končanem boju. Na drugi strani pa vemo, da se je naša vlada zavezala, da bo upravljala z drugimi zavezniški osvojenimi deželi. To ne bo nekaj mesecev, nekaj let, ampak morda še desetletja. Z obvezno vojaško službo ne bo dobila vojakov, ker ameriški narod ni za prisilno vojaščino. Ako bo hotela pa dobiti dovolj prostovoljcev, jim bo morala dati boljšo plačo, kot jo dobivajo vojaši zdaj tako, da bo vojaška služba vsaj toliko privlačna, kot je kako dobro delo v tovarni ali v uradu.

Amerikancu ne gre v glavo, zakaj naj bi upravljal druge dežele, ki mu niso nič mar. Amerikanec noče vsiljevati svoje oblasti nikomur, kakor ne pusti, da bi mu jo kdo drugi vsiljeval. To je razlika med totalitarnimi deželami in med ameriško demokracijo.

Treba bo enake mere

Administracija predsednika Trumana, to se pravi nekatere njene agencije, bo morala začeti z drugačno mero, če hočemo kaj kmalu začeti izdelovati potrebščine, ki nam jih tako zelo primanjkuje povsod. Dočim daje vlada pogum delavskim unijam, naj zahtevajo višjo mezo, pa noče dovoliti industriji višjih cen. Volk sit in koza cela — ne gre nikjer skupaj in tudi v ameriški ekonomiji ne bo šlo.

Pa tudi vladne agencije si niso docela v jasnem, kako naj rešijo ta problem. Dočim zagovarja poljedelski tajnik višje cene za meso in sirovo maslo, pa se administrator za kontrolo cen, Bowles, ne premakne od stališča, da se ne sme dovoliti višjih cen, ker bi to privedlo do inflacije. Nič bi ne rekli, da ima Bowles prav, če bi njegov urad res kontroliral cene. Toda vsak otrok ve, da so po vsej deželi cene visoko nad postavnimi. Te cene res niso postavne, ampak odjemalci jih pa le mora plačevati, če hoče dobiti zahtevano blago.

Tudi bi zagovarjali stališče administratorja Bowlesa, če bi bil logičen na celoti. Pa ravno njegov urad je kriv, da nam zdaj primanjkuje, na primer, sirovega masla. Ne pusti namreč zvišati cen sirovemu maslu, pa producenti smetane in drugih mlečnih izdelkov, dajejo svoje produkte tam, kjer dobe višje cene, ko za sladoled. Kaj pomagajo gospodinje nizke cene, če pa ne more kupiti potrebščin, ali pa če mora plačati zanje visoko ceno na črni borzi.

Vlada ne more držati cen produktom na gotovi višini, če ne bo kontrolirala stroškov produkcije. Delavci ne bodo delali, če ne bodo dobili približjaka pri mezd, industrija ne bo obratovala brez dovolj velikega dobička. Treba je nekoga, ki bo tukaj posredoval, pa treba je kmalu.

Beseda od svojcev iz domovine

Mrs. Pepca Eisenhardt iz Loraina, Ohio, je prejela pismo od svojega brata Ivana iz vasi Selšček, p. Begunje pri Cerknici. Pismo se glasi:

Selšček 11. XI. 45.
Draga naša Pepca in svak Anton!

Po dolgih štirih letih se vam zopet javimo. Hvala Bogu, še sva živa in zdrava oba s Zofijo. Mnogo vode in dogodkov je preteklo v tem času mimo nas. Ko je Italijan okupiral našo deželo, se je pričela prva postaja na Kalvariji za slovenski narod. Nasilja in vojne grozote nam je Italijan vtepal v glavo in srce svojo "dvatisočletno kulturo" s svincom!

Na tisoče in tisoče moških od 17 do 50 leta starosti je odgnal v internacijo — Rab, Gonars, Renici, Treviso, Ustica itd. v glad in smrt, samo trpljenje. To je bilo v letu 1942. Julija, ko je začel s svojo ofenzivo na partizane. Na tisoče je postrelil v najlepših letih. Primer: v Otavah, je prišlo vojaštvo, pobralo iz hiš fante in nekaj mladih mož ter dva učitelja. 18 po številu jih je odpeljal proti Straziju in jih v več skupinah postrelilo. In to neoborožene najboljše fante, brez posebnega vzroka. Po 2, 3, 4 iz ene hiše.

Slišal sem to streljanje! Satansko delo. Po bloški planoti, ko so fantje in moške kosili travo, so jih kar tam na mestu mnogo postrelili. Brez vsakega vzroka. Tako so jih streljali kot zajce na jagi.

V Ložki dolini ravno tako. V Ložu so pobrali vse mlade moške ter jih takoj zunaj mesta postrelili osem, ostale pa so odpeljali na nek grič in jih tam postrelili 20 po številu. V Danah so nekoč odpeljali tudi dva fanta z doma na neko gmajno, blizu gozda ter so jima rekli naj tečeta, Italijani pa so začeli za njima streljati. Enega so taklo podrl, drugi pa je tekel in tekel, krogla pa vse mimo njega. Ko pa je bil že blizu gozda, so pričeli pa tudi Lahi teči za njim, da bi ga jata gotovo "okrog" prinesli — a prepozno, dosegel je gozd in bil rešen. Res je imel. Take igre so si privoščili Lahi s svojo dvatisočletno kulturo. Ta slučaj mi je pravil nekdo iz Dan. Vse to, kar pišem, je resnica!

Pri Sv. Vidu, Osredku, so pobrali vse fante in moške do 50 let starosti, ter vse postrelili, neglede kdo ali kaj si, ali si proti njim ali si zanje, vseeno. Poznal sem vse, vsi so bili največ mojih let in mlajši. Bili so vsi doma in brez orožja, torej brez vzroka. Tako je hotel Lah iztrebiti slovenski narod s te trde slovenske zemlje. Požgal je mnogo slovenskih vasi in med temi tudi Kožljek. Begunje so polovica v razvalinah. Cerknica skoraj vsa (to so pa Nemci).

V Selščku so Lahi zažgali Primoškovo hišo, ki je zgorela in tudi Štefkova (torej obe naši star hiši). Isto urc so ustrelili tudi Cenceljna, od Primoževke brata, ki se je ravno isti dan nahajal pri njih. Ustreljen je bil poleg Bočkove kovačije. Gledal sem za zastorjem doma. Gorelo je na vasi — strašno! Lahov je bilo kot lista in trave na vasi in v Sevkških zelnih. Gledam, nisem vedel kdo je. Lahi so ga potisnili na tla, da je sedel. Vedel sem kaj to pomeni na nasprotni strani sem videl Laha z brzostrelko v ležečem stavu, namerjen na bratve. Meni so pričeli lasje vstajati pokonci — grozno! Ral — dva iz strojnice — zvrnil se je v znak moč, ki sploh ni vedel zakaj, ki ni ničesar zakrivil proti oblastem. Tako se je redel slovenski narod...

Ko se je laška vojska pomikala proti nam — sem mislil, da je vrsta na meni.

Leta 1942, 43, 44, 45 je s krvjo pisana zgodovina slovenskega naroda. Leta grozot, trpljenja, pomanjkanja — živčnega uničenja. Padali so od otrok do starcev, obeh sploh človeški rod. Draga Pepca! Rekla boš, če je vse to bilo pri vas in okrog vas, kako pa, da si še ti ostal živ. Res je, kako to? Izmed sto — eden, ti rečem. Srečo sem imel. Vsa leta sem bil doma, čeprav v starosti najbolj nevarnih let 40 do 44. Reuma me muči že četrto leto, bolj težko hodim opira se na palico "drenovko." V letu 1942-43 sem bil štirikrat v bolnišnici, a nisem bil potem skoro nič boljši, tako da pozim v letu 1943 nisem mogel peš niti do Begunje, ki je komaj 10 minut daleč in to celih pet mesecev. Kolikor sem sploh mogel hoditi okrog doma v dvema palicama v oporo, pozneje pa še vedno z eno. Poleti pa, ko je bolj toplo — vroče, tudi jaz lažje stopim gotove čase. Torej, Pepca, ti vidiš, da bila moja rešilna bilka, tako, da Ti morem še zdajle pisat in da so me tudi vse oblasti pustile pri miru, kot neuporaben itd. Svoj jezik sem pa uporabljal le v najnujnejše osebne zadeve.

Leta 1942 sem se dvakrat rešil, s svojo hitro intervencijo in dokazi ovrgele obrekovalne laži proti meni ter se rešil in ostal sem živ, kakor vidiš je to moja pisava v dokaz za to. Drugače tudi mene ne bi bilo več tu. Do sedaj nam je ohranjena še vsa domacija z "murčkom" vred, tako je namreč ime našemu psičku. Sestri Micki in svaku, ki sta oba še živa, je pogorel hlev za živino, ter ena krava in ena velika svinja je zgorela. Tudi hiša je že gorela, a je sama prenehala goreti, — a vsa družina v hiši — čudež se je naredil. Rešeni so bili. Edinega sina Toneta, star 21 let, je po nesreči ustrelil (pravijo) en Lah, vojak na Vrhniku. Zadet je bil v srce in na mestu mrtev. Za pokop so ga pripeljali v Begunje. To je bilo 3. marca 1943. Albert (brat) v Kamniku je živ, pljučnica pa ga je bila že dvakrat zelo napadla in je le sreča, da je še ostal živ. Njegov sin Ivan je bil mobiliziran v partizane 12. septembra 1943 in je padel v bojih za Cerknico proti Nemcem, star komaj 21 let. Napad je bil na Cerknico 19. septembra 1943. Drugi sin France je bil pozneje pri domobrancih, ne vemo kje je. Ima še dve hčerki, ki sta zdravi in tudi žena. Domacija jim je še vsa ohranjena. Sestra Francka se je poročila s krojaškim mojstrom v Ljubljani, Moste, Ribnska 16. Piše se Ljubič.

Bratu Joškotu v Cerknici so Nemci požgali vso domacijo. Popolnoma vse mu je zgorelo 19. septembra 1943. On in družina pa so še živi, edino enega fantka Jančka je bomba ubila v Begunjah leta 1943. Star je bil komaj štiri leta. Brat si je sedaj popravil hišo za prvo silo, toliko, da bo vsaj v svojem živlu.

Kaj pove Menišija v zadnjih štirih letih okupacije: Begunje krog 84 mrtvih, med njimi je tudi kakšen pogrešan; Bezuljak 40 mrtvih ali pogrešanih; Dobec 20 isto; Kožljek 30 isto; Selšček 26 isto; Topol 16 isto; Brezje pet mrtvih ali pogrešanih. Torej skupaj 221 mladih fantov in mož v najboljših letih je vzela vojna, med njimi kakih 20 deklet. Ne številke povedo mnogo!

Draga moja sorodnika, v duhu Vaju objamem, ker upam, da sta še oba živa in zdrava in prav tako vajini otroci, ter bratruško pozdravljam Tebe sestro Pepca in svak Anton, midva s Zofijo — brat Ivan.

P.S.—Ata moje Zofije (žene) A. Turk (Milave) iz Ravnika so tudi umrli in njen brat Matija je padel v borbi januarja 1945. Pozdrav vsem Meniševcem tam v vaši novi domovini in želim vsem miru polne božične praznike in zdravo novo leto.

Mrs. F. Baraga iz Lorain, Ohio, je prejela od svojega nečaka sledeče pismo:

Volčji potok, 1. X. 45.
Draga teta!

Zelo dolgo si že nisimo dopisovali, tako da se je v tem času že marsikaj spremenilo. Pri vas se najbrže ni veliko, ter upamo, da ste še vsi živi, ali pri nas se je zadnje leto strašno spremenilo, skoro nepopisno.

Imeli smo zelo nevesele čase, kar ste sigurno imeli priliko čitati v časopisih. Morda vsega celo niste verjeli, kar se je pisalo o krvavih dogodkih v Evropi, toda vse to je resnica — in še mnogo več. Vse se niti ne da popisati, ker bi mogel napisati cele romane samo iz lastnih in družinskih doživljajev.

Pred vojno smo imeli še kar srečo in smo živeli brez vsakih posebnih dogodkov. Mama so v glavnem vedno zdravi in še prav čvrsti, le lasje so jim v zadnjem letu precej osiveli vsled velike žalosti. V letu 1938 se je oženil brat Ciril ter je kmalu na to s pomočjo domačih sezidal ob cesti svojo hišo, kjer si je lepo uredil svoj dom v upanju na srečno bodočnost. Dobila je družina tudi mali prirastek, tako da je skupno štela že pet oseb. Imeli so Jančka, Anico in Dušana. Ciril sam je delal v tovarni Bonač na Količevem do lanske katastrofe.

Tudi Julij si je poiskal v letu 1942 svojo družico in ma dve hčerki. Prva je Julka, ki je stara dve leti, druga pa je Magdica, stara eno leto in sta obe prav pridni. Le Julka je prišla letos iz taborišča zelo bolna, da bi bila kmalu umrla.

Pepca tudi ni hotela zaostajati in se je poročila leta 1943, ter ima tudi že eno hčerko Mirico, ki je tudi eno leto stara. Ivan, ki je bil vedno pri domačem gospodarstvu, se je prav pridno zavzemal za gospodarstvo in še posebno veselje posvečal sadjarstvu in živinoreji, pri čemer mu je bila Francka prava desna roka in dosegla sta izredno lepe uspehe. Lenčka se v glavnem bavi s šivanjem ali pa pomaga pri poljskem delu in gospodinjstvu. Jaz pa sem imel od leta 1940 lastno trgovino na Količevem, kjer sem imel zelo dober uspeh. Vse nam je šlo prav dobro in smo se tudi prav dobro razumeli in si medsebojno vedno pomagali do napredka. Prišla pa je prokleta vojna in prinesla človeštvu toliko gorja.

Kmalu po zasedbi Jugoslavije od strani Nemcev so se pričela ubojstva in pustošenja po deželi. Ogromno ljudi je bilo postreljenih, povenih, pobitih, odpeljanih v koncentracijska taborišča, preseljenih ali požganih z vami in mesti vred. Pri vsem tem delu pa so jim pomagali še domači delomrzneži in zločinci, ki so bili plačani kot pomagači gestapa pri tem krvavem poslu. Niti polovico tega gorja ne bi bilo, da ni blo domačih izdajalcev.

Mi smo par let še kar srečno vozili. Res sta bila v letu 1941 Ciril in Julij po zaslugi ovađuhov nekaj časa zaprti, a sta kmalu prišla na svobodo. Toda leto za letom je bilo bolj kritično in nevarno. V pomladi 1943 so mladino prisilili klub vsem mednarodnim pravilom v vojaško suknjo, čemer sem se jaz srečno izognil na češko in nato na Dunaj, kjer sem živel vse do konca vojne. A domaći pa so imeli veliko smolo. Bratje so sodelovali pri osvobodilnem pokretu in so bili leta 1944 izdani in od domačih izdajalcev, ter nato 4. maja aretirani, vse družine pa preseljene in poslano v Nemčijo v taborišča. Brat Julij je bil nekaj mesecev nato ustreljen, Ivan in Ciril pa sta bila poslana v koncentracijsko taborišče Mauthausen, kjer je bil Ivan letos januarja ubit, Ciril pa je tudi neznan kam izginil, ter se ni več javil. Najbrže so ga živnega poslali v krematorij.

Ženske in otroci so bili v taborišču Burghausen, kjer sta

Cirilova dva otroka, Anica in Dušan tudi umrli. Vsi ostali so se ob razsulu Nemčije vrnili domov ter našli vse izropano. Odpeljane so bile sploh vse premočnine, tako da smo našli dom popolnoma prazen. Hlev brez živine, stanovanje brez pohištva in orodja. Tudi moja trgovina je bila popolnoma izropana. Tako smo bili navezani čisto na dobroto sorodnikov in dobrih sosedov, ki so nam nekateri res dosti pomagali. Če bi ne bilo še nekaj teh dobrih ljudi, bi človek res moral obupati. So pa še sedaj pri nas precej kritični časi, da nima človek še nobenega pravega veselja do dela. Sicer smo si dom in gospodarstvo že nekoliko uredili, a najdejo pa se še vedno nekateri lopovi, ki bi se radi polastili še tega, kar je ostalo.

Kako pa vi kaj živite? Upamo, da ste vsi zdravi. Tudi v Stranjah pri Golteževih so vsi zdravi in živi. Mi vsi upamo, da živite v Ameriki bolj srečno in bi zelo radi zopet prejeli kako pošto od Vas, da bi vsaj vedeli, če ste še pri življenju in če ste zdravi. Mama bi Vas tudi zelo radi videli, zato Vas prosim, če Vam je mogoče poslati kako sliko, ki jim bo v tolažbo.

Vas vse iskreno pozdravljam, kot vsi domači in posebno pa mama,

Jože Ocepek.

Ms. Theresa Primc, 1017 E. 71 St., je prejela od svoje prijateljice Tončke Kropin, doma iz Loža na Notranjskem, ki že nad 20 let biva v Franciji naslednje vrstice:

ZA LETO 1946

Staro leto se poslavlja, novo vstaja. Srce moje v skrivnih upih — tiho sanja —

Da prineslo mir bi svetu in ljubezni, vse bi narode združilo v eni vezi.

Vam pa, duša draga moja, kaj naj rečem: Mnoga leta naj Vam sije sonce sreče!

(Tončka, 17. XII. 1945).

MOJ ROJSTNI KRAJ

O, moja ljuba domovina ti lepa si, da lepše ni, krasnejša vendar loška je dolina,

kjer skromna hišica stoji. Ta hiša meni je predraga, saj rojstna hiša moja je. Tukaj sem jaz prvič djala: oče, mati, sladko ime.

Pa hišo to obdaja vrt, potok šumlja mimo, na vse strani razgled zaprt je s hribčki, ki kipe v nebo.

Na levo stran kraj Loža je Grad stari, že razvalina. Preživel pač že tisočletje, za obzidjem je nektera njiva.

Na desno pa v nebo kipi prelepa bela cerkva. Krizna gora, kliče se, to božja pot je romarska.

In tja naprej je pa Snežnik, je vedno bel snega, stoji tam kakor spomenik, zapira nam pogled morja.

Prelep si ti moj rojstni kraj, preluba cerkva domača, sedaj prihaja pestri mrač, se misel moja k tebi vrača.

(Tončka, 27. III. 1918).

SPOMIN LOŽU
Požganem od Italijanov

Majhno staro mesto s slavno zgodovino, nate mislim čisto, kot na mater svojo.

Skromno se živel je v okrilju tvojem, skromno in pošteno — vsak po svojem.

Prišli težki časi, bridke preizkušnje, vojska te zajela v svoje vrste tužne.

(Nadaljevanje na 3. strani)

"Ti, Joža," se obrnem k jateljku, ki je imel v okupaciji "divan" ob nasprotni strani megle, "ki si tukaj doma in kjer fantje veliko zaupamo, kaj ti praviš glede Hudičevega šteta, v katerem imamo mi danes čast in slavo imeti zastoj?"

"Kaj naj pa rečem?" "Mislim, kako ti primeš pravljico ali kar je že gledača boršta, da ga je sama klenska armada presadila gor na Zaplato. Kako se ti zdi?"

"Kako naj sodim! Od kar nimim, je bil že tukaj boršt, dim pa, da je bila najprej plata, potem šele boršt, se za hudomušno zasmeje.

"Kralj Salomon se gre pred tvojo modrostjo," mu no vrnem nazaj. "Če hočem debatirati, bi lahko posegli v svetovno razpravo: kaj bilo prej — jajce ali koko?"

Vprašal sem te za tvoje mnenje, glede tiste pravljice."

"No, če bi rad vedel mnenje, ti ga bom pa povedal. Ta gozd ali boršt, kakor pa mi Gorenjci, je zrasel kot vsak drug gozd."

"Tudi meni se tako zdi, glo pritegnem, ampak Scherjerv Tonček pa le verjame, so ga peklenščki sem prene"

"Eno figo verjame," ga ni Jaka Mohorčič, ki je že kazal da bo nekoč dober gan dohtar ali advokat.

"Dobro, če ne verjame, nas je pa včeraj plašil. Zvezdi pred gimnazijo, kaj se nam bo hudega primerilo lezemo sem gori?" bi jaz dognal stvar do dna.

"Malo te je povlekel, poznaš, poredneža," opiše govo osebno razpoloženje rnikov Tonček iz Godovlj torej sosed Schifferjev.

"Če me je nalašč dražil, imela v pondeljek še predveliko debato," zagrozim, ki nepopotrebnem prestal strahu.

"Pa vseeno je čudno, da raste ta gozd ali boršt, kar že pravijo Gorenjci poštenemu lesovju, tako in ravno v sredi rebri na Zaplati. Prav tako se mi kot bi nekdo odmeril četrto kot in posadil smreke do natančno in njem. Kar take ne bo, fantički."

"Ne bi dvakrat rekel, ti bo o tem nocoj še sanj me podraž Basaj. "Pazka, da, ne pridejo nocoj v hudobei, če je to njih lastna in te pobarajo, kdo ti je tukaj nositi svojega rojstna sti, ha, ha."

Tovariši so prasnili v in tudi jaz z njimi, čeprav ram priznati, da je bil smeh podoben smehu človeka, ki mu je zobozdrav izdri napačen zob.

"Kadar se kdo zbudi, na loži na ogenj," je ukazal "Zdaj pa spat, jutri nas še težka pot vrh Zaplate, čez Stožec, potem čez Krnj, goro doli v Tržič in dom Kranj."

"Mene kar izvemite," dopovedujem, "jaz imam trdno spanje in se vso noč prebudim. Kar sami boste rili, če boste hoteli, fantički."

"Vsi za enega, eden za smo se domenili in si prisegel ta zlet," zagovarja svoj log Basaj.

"Kar pusti ga, Joža," me Bernikov, "naj se malo počarta, homo že rili." Za ta tovariški sem mu pokazal jezik, sem se pa obrnil v steno.

Če verjameš, a pa...

Kristus

Odlomek iz umetniškega življenja. Spisal dr. Ivo Česnik.

"V raju ljubezni raste tista je rekla. Kraljev obraz se je razjasnil, oči so mu zažarele in jasno je videl, kako je rastla iz knjige najlepša roža, podoba tiste, ki je vzcvetela iz Kristove krvi na lesu sv. križa. In modrijan se je razveselil in poljubil meniha na lice. "Hvala vam za to rožo! Ta je res podoba najčistejše, največje in najnesebičnejše ljubezni. Kdor zagleda to rožo; ne umre." "Ali je konec?" "Konec. Prijatelj Angelo, upam, da si me razumel. Roža s Kristovega križa si moraš ogledati, s Kristom moraš na vrt Getzemani, v sodno dvorano pred Ana in Kafjeza, pred Pilat in Heroda, na dvorišče, kjer ga bičajo in mu polagajo na glavo trnjevo krono, ga oblačijo v škrlatno plašč, zasramujejo in pljujejo v obraz, na Kalvarijo moraš z njim, kjer mu dajejo žolča piti, kjer ga slačijo, pribijajo na križ, na Kalvarijo, kjer umira med nebom in zemljo na križu za grehe nas vseh, da boš ustvaril, kar ti je naročil Giacomo Cesare. Potem boš imel predmetov na izbero. Toda, dragi Angelo, še enkrat ti rečem, Kristovo trpljenje moraš doživeti duševno, sicer ga ne moreš naslikati." "Hvala ti za globoko resnico! Strašno šibkega in majhnega se čutim — in dvomim, da ustvarim kaj lepega. A moram, moram!" "Vstal je, podal patru roko in odšel hitro. Kapucin si je gladil brado in mignil z glavjo. "Ni me razumel. Dokler ne bo vonjal mistične rože z lesa sv. križa, bo težko naslikal Boga Odršenika. Vederemo!" Angelo je hodil tri dni za mišljen po svojem ateljeju in po vrtu. Misli je, ali naj slika Krista na pristavi Getzemani, ko kleči na zemlji in poti krvavi pot, ali na Oljski ogrki ga poljublja Judež, ali pred Pilatovo palačo, ko vpije ljudstvo: "Križaj ga, križaj ga!" ali na Golgati, ko v bolečinah izdahne svojo dušo med kletvami in zasramovanjem vojakov, farizejev in pismarjev. Odločil se je za Kalvarijo, kjer bo lahko uporabil vso pisano ubranost barv in mogočno muskuloznost. Misli je, meril platno, iskal figur in tipov in napenjal svojega duha in živce. "Moram!" je ponavljal zvečer, ko je utrujen sedel na balkonu, gledal na morje in mu je prišla slutnja v srce, da je premajhen za to delo.

— Letalo je bilo prvič rabljeno kot vojni pripomoček leta 1914 in sicer so jih prvi pričeli uporabljati Nemci pri invaziji Belgije.

MALI OGLASI

Sprememba na plin
Nič saj, nič dela. Mi lahko popravimo ali spremenimo vsak furnez od premoga na plin. Zastonj nasveti in proračun.
Ohio Heating & Supply Co.
LI 4800 (15)

Beseda od svojcev iz domovine

(Nadaljevanje z 2 strani)

Tvoji so sinovi bili hrabri, čvrsti, niso se vklonili pred sovragom v vrsti.

In Taljan je podlo streljal na veliko, v enem samem grobu — petdeset pod lipo. (*)

Petdeset najboljših zdaj počiva mirno, vsi zapisani so v partizansko knjigo.

Tebe pa zažgali so v strašni plamen, zrušil si se mrtev — ostal je mrzel kamen.

Lož, ponosni, stari, ena razvalina, priča, da Taljani bili so zverina.

(*) Pod lipo: pokopališče pri Sv. Roku, ob njem raste mogočna stara lipa. — Tončka Prevca, Bois le Roi, 22. XI. 45).

Joseph Miklavich, 1223 East 82 St., Cleveland, O., je prejel od svojega brata Zorka iz Alžira sledeče pismo:

Alžir, 5. XII. 1945.

Dragi brat!

V prvih vrsticah te najlepše in pristrano pozdravljam tebe in tvojo drago družino in želim, da bi te to moje pismo dobilo pri najboljšem zdravju in veselju.

Dragi brat, naznanjam ti, da sem z jugoslovansko vojsko tukaj v Alžiru in upam, da bo lju-bi Bog dal, da me v kratkem pošljejo domov. Dve leti in pol ni moja družina vedela zame, ali sem živ ali mrtev. Imeli so me že za mrtvega, ker se jim prej nisem smel javiti, da bi Nemci in fašisti ne bili zvedeli, da sem z jugoslovansko vojsko, kajti gotovo bi bili pobili vso mojo družino in očeta, kakor so dosti drugih.

Hvala Bogu, dozda smo še vsi živi in zdravi. Zena mi piše, da je tudi tebi pisala, a ni prejela nobenega odgovora. — Prosim vas, če ste še živi, da nam kaj pišete. Naslov je: Družina Miklavich, Rakitovec št. 8, pošta Hrpelje-Kozina, Primorska, Jugoslavija.

Meni sicer ni treba pisati, ker pričakujem ladjo, ki nas bo odpeljala domov. Za enkrat ti ne vem več kaj pisati in ti želim tebi in tvoji družini vesele božične praznike in srečno novo leto. Prosim te, piši moji družini.

MALI OGLASI

Poslopija naprodaj
Proda se dvojice zidanih poslopij in sicer 40x60 ter 40x80. Lahko se rabi za strojno tovarno ali popravilnico avtinih ogrodi. Pokličite Bliss Coal Co. KE 0808 ali se ustavite na 22290 Lakeland Blvd. (12)

MALI OGLASI

Zaklani prašiči

Sveže zaklani, od mesta pregledani. Mi vam dopeljemo. Pokličite KE 2625. (x)

Stanovanje bi rad

Veteran išče stanovanje 4 sob in kopalnico ter furnez; nič otrok. Kdor ima kaj naj sporoči Albertu F. Germ, 1570 E. 38. St. (12)

Sobo išče

Moški bi rad dobil opremljeno sobo v slovenski okolici St. Clair Ave. Lahko da priporočila. Pokličite med 6 in 7:30 zvečer HE 8797. (12)

Stanovanje iščejo

Družina treh odraslih oseb išče stanovanje 4 ali 5 sob v Euclidu, Collinwoodu ali na St. Clair Ave. okolici. Kdor ima kaj primerne, naj pokliče po 4 uri popoldne KE 4350. (12)

Ledenica naprodaj

Naprodaj je za 50 funtov ledenica v dobrem stanju. Vprašajte na 15224 Ridpath Ave.

Ako iščete

dobrega popraviljalca za vaše čevlje, pridite k nam. Vedno prvovrstno delo. Popravljamo stare čevlje. Cene zmerne in fino delo.

FRANK MARZLIKAR

16131 St. Clair Ave.

(Tues. x)

Ne čakajte, kadar ste bolni!

Pridite takoj k meni, da vam razložim v vašem lastnem jeziku, kaj lahko storim za vas. Pravočasna in pravilna preiskava bolezni prinese mnogo krat lahko ozdravljenje. V mojih 15 letih skušnje v bolnišnici sem bil uspešen v zdravljenju zastarelih bolezni kot je revmatizem, bolezen v želodcu, nehurju (Prostate) na vodi in podobno.

DR. PAUL W. WELSH

HYDROPATHIC CLINIC

423 Citizens Bldg.
850 Euclid Ave.

Uradne ure:

10 do 4 razen v sredo in po dogovoru.

Telefon: MAin 6016

(Tues.-x)

Novo vodstvo!

Popravljamo pralne stroje, vacuum čistilce, električne likalnike, in druge električne predmete. Mi kupimo in prodajamo pralne stroje. Pridemo jih iskati ter jih pripeljemo na dom.

St. Clair Repair Service

7502 St. Clair Ave.
EN 7215.

(M-T-x)

Hiša naprodaj

Proda se hiša 6 sob in kopalnica zgorej, 4 sobe in kopalnica spodaj; tudi trgovski prostor, pripraven za vsako trgovino. Vprašajte na 15257 Saranac Rd. (11)

DELO DOBIJO

Delajte v
MODERNEM POSLOPU
THE TELEPHONE
COMPANY

potrebuje ženske za
hišno znaženje
poslopij v mestu

Stalno delo — dobra plača

Poln ali delni čas
6 večerov v tednu
od 5:10 zv. do 1:40 zj.

Zglaste se v
Employment Office
700 Prospect Ave. soba 901
od 8 zj. do 5 pop. vsak dan
razen v nedeljo

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

Išče se karpenterje

Stalno delo. Dobra plača. Kogar zanima, naj se zglasti na 960 E. 185. St. (x)

Sprejme se ženske

asemblerice,
izdelovalke klobas
in packerje.

Za začetek 62c na uro
Cleveland Provision Co.
3112 W. 63. St. (12)

Šivilja se sprejme

Sprejme se izučena šivilja za poln ali samo delni čas. Zglaste se v Grdina Shop, 6111 St. Clair Ave. HE 6800. (10)

2 ženski za čiščenje

25 ur na teden

5 dni

Vprašajte
Steel Improvement & Forge Co.
970 E. 64. St. (11)

MALI OGLASI

Stanovanje išče

Zakonski par s 4 hčerami želi dobiti stanovanje 6 sob; najmlajša je stara 12 let. Kdor ima kaj primerne, naj pokliče RA 7588. (10)

Garaža v najem

V najem se odda garaža. Vprašajte na 1162 E. 61. St. (11)

Furnezil

Popravljamo vsake vrste
Resetting \$15, čiščenje \$5
Termostat kontrola
Lahka mesečna odplačila

Chester Heating Co.
Govorimo slovensko
1193 Addison Rd.
ENdicut 0487 (x)

JOHN ZULICH

INSURANCE AGENCY
FRANCES ZULICH, licensed agent
IVanhoe 4221
18115 NEFF ROAD

K. S. K. JEDNOTA

★ ★ ★ ★ ★

POSOJUJE DENAR

članom in nečlanom

na zemljišča in posestva

po 4% obresli

brez kake provizije

ali bonusa

★ ★ ★ ★ ★

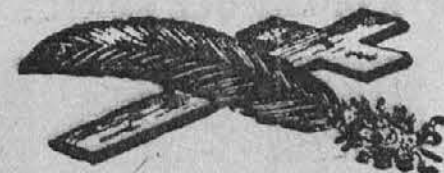
Posojila so napravljena na tak način, da se na
glavnico odplačuje v mesečnih obrokih.

Za pojasnila in informacije pišite na:

GLAVNI URAD K. S. K. JEDNOTE

351-53 NORTH CHICAGO STREET

JOLIET, ILLINOIS

V BLAG SPOMIN

SEDMO OBLETNICE SMRTI NAŠEGA ISKRENO
LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA
SOPROGA IN OČETA

FRANK KMET

ki je za vedno zaspal in se ločil od svojih dragih
dne 15. januarja 1939.

Sedem let je že minilo, kar Tebe več med nami ni, Bog odzvel soproga in očeta in srce zlato našlo je pokoj. Blag spomin na Tebe dragi, bo živel med nami do konca dni, nad zvezdami že blaga duša biva in prosil milosti za nas.

Žalujoci ostali:

SOPROGA in HČERE.

Cleveland, O. 15. januarja 1946.

Glavna seja korporacije

Naznanja se odbornikom in članom

The St. Clair-Norwood Rehabilitation Corporation

da se vrši glavna letna seja

v sredo dne 16. januarja

ob 8 uri zvečer

v dvorani štev. 2. novo postopje SND, St. Clair Ave.

Ker je seja važna radi zidanja novih hiš in druge zadeve, je potreba, da se udeležijo vsi oni, ki so posodili dentar, odborniki in ostali podporniki. Bodite točni!

A. Grdina, predsednik.

POPRAVLJAMO STREHE IN VRŠIMO VSAKOVRSNA GRADBENA DELA

Prenovljenje je naša posebnost. Sedaj je mogoče dobiti material za prenovljenje in popravilje hiš. STREHE POKRIVAMO OD \$75.00 NAPREJ. Vse delo je prvovrstno in v vaše zadovoljstvo. Ako želite, se plačevanje uredi na lahka mesečna odplačila. Se priporočamo za naklonjenost.

KOVAC BROS.

GENERAL CONTRACTORS

KE 5030

956 E. 185. ST.

IV 5888

SKEBE & ULLE

PLUMBING and HEATING CO.

15601 Waterloo Rd.

KENmore 7248

Sedem ubitih v železniški nesreči. — Luksuzni vlak "Silver Meteor," ki je bil na potu v Florido se je v jutranjem mraku zaletel v Sun Queen vlak, ki je bil natrpan z veterani, ki so bili na poti domov za božič. Nesreča se je pripetila pri Kollock, S. C. Sedem oseb, med njimi štirje vojaki, je bilo ubitih in nad 60 pa jih je bilo ranjenih.

Nudimo v nakup

Lepe SKRINJE IZ CEDROVINE.

Z bombažem napolnjene in innerspring MODROCE.

POSTELJE, različne velikosti in fedre.

Nov MAYTAG PRALNI STROJ na razstavi, ki si ga lahko že zdaj naročite.

Pridite, oglejte si in naročite pri nas trpežno blago.

NORWOOD APPLIANCE & FURNITURE

6104 St. Clair Avenue

JOHN SUSNIK

BLAG SPOMIN

SEDMO OBLETNICE SMRTI PRE-
LJUBLJENEGA IN NIKDAR POZABLJENEGA
SOPROGA IN LJUBE MATERE

Josephine Krajšek (Zak)

ki je Bog poklical k sebi
dne 13. jan. 1944.

Na zemlja že leto dni krije,
dnu komili pokojno zdaj spi,
že zdaj zimsko na grob ti sije,
duha na vedno med nami živiš.

Žaloci:

LOJZ, soproga;

in hčerka JOSEPHINE.

Cleveland, O. 15. jan. 1946.

Okrog domovanja so koračili zastavni brkači v visoki škornjih. Odkidavali so sneg z le-

Iz kajž se je valil dim, iz strehe in skozi dušnike. Na zidanih ognjiščih so goreli ognji so lovile nape dim ter visele na sajastih verigah kotli in kotličji, ob ognju stali glinasti lonci, v loncih krompir v obličah, sirkov močnik, prosena kaša, bob, repa, fižol, grah, zelje. V peči so se pekli veliki hlebi žitnega kruha. Po kuhin-

Prek Višinja je bril piš in tesno so bila naslonjena domovanja drugo k drugemu, plot k plotu, da bi jih ne raztrgala zima. Velik trop jih je bil. Na sredi poleg kosate lipe je stal Odrinov dom podliski; v notranjem vencu so bile nanizane kajze: Tavžljeva zgornja, Budinova zgornja, Murnova, Podliparjeva; v zunanjem vencu, ki je visel nekoliko v reber, so se sklepale Budinova spodnja, Tavžljeva doljenja, Odrinova spodnja, Martrova, Kresova in Skukova. To je bilo Višinje tridesetega rodu. Ni bilo kdo ve kako naraslo od dvajsetega, kajti vmes so zevali hudi časi. Prek Pogorja so šle strahote, so butali viharji in podirali pogorska bratstva. Ali

mižole, na glavi kučme iz polhovine. Snaha Maruša, Gašperjeva žena, je prišla s košaro iz kuhinje, pobrskala z nogo po podu

In dedej beseduje. Kar pomni sam in kar je doživel oče in očetov oče. Iz rodu v rod gre pripoved Pogorja, od kolena do ko-

Kolikrat je pogorelo Vijnje. O tem je pravil ded prav včera. Kdaj so ga zapalili neverni Azi-
taji, kdaj ga razdejali Liguri-
koliko je padlo teh, koliko onih,
katere so odgnali v sužnost iz
tega, katere iz onega naselja.
Vse je vedel dedej Budinov. Bi
vedel morda kdo več od njega?
Včasih zine kako modro Melhar,
on je mnogo slišal besedovati
čredarja v gmajni, alj povedati
ne zna tako živo, pa mlad je, za-
to ga nihče ne posluša. Tomažu
pač posvečajo nekoliko več pa-
znje, on ima že dokaj besede.
Predice molče in mladinci vnu-
ki ne pomenijo nič, kakor bi jih
ne bilo. Gašperjev prvin je ven-
dar že zastaven dečak, očetu po-
maga uvijati kambe, a si ne upa
niti črhiniti, kadar beseduje de-
deja pa o očeh njegov. Nu, saj

pač mnogo ve in gladko po
ma dedu, očetu svojemu.

Kako so zidali Pogorci
ski grad. Kje so rvali skale
kateri strani jih vlačili v
Petnajst let so ga zidali. K
valpet je bil najbolj pasji
teri velerodni gospod one
največ pogorskih nevest in
dih žen oskrunil. Dedej ve
dat vse natanoko, dasipri
sam spominja komaj še po
njega graščaka. In kakšen
prvi velerodni gospod. Ka
hodil na lov in koliko t
mu'je gonilo divjad. In ka
v neki ostri zimi na lovu
zaklati starega Oslaja z Jas
potem je stopil s konja v
čreva tlačanu in si ogrel
in noge. Bilo je globoko
sovniku, prav pri Krivi ve
je natanoko vse Pogorje,
je staro in ga sveže pre
novo pokolenje. In odko
kam je ssegala moč tabo
gradu. Preko vse tiso
pogorske zemlje tja do B
elona.

A black and white portrait of a man in a U.S. military uniform. He is wearing a peaked cap with an eagle emblem. The image is partially cut off on the left side.

1. Pristop za 1½, 2 ali 3 leta. (Enoletni vstop dovoljen za vojaške, ki so sedaj v Armadi z vsaj 6 mesecev službe).
2. Pristopna starost od 17 do 34 let vključno, razun onih, ki so sedaj v Armadi, ki se morejo nanovo prijaviti v vsaki starosti in za bivše vojaške, pri katerih je odvisno od dolgotrajne vojaške službe.
3. Vojaki, ki se zopet prijavijo, obdržijo svoje sedanje čine, ako se prijavijo v 20 dneh po odpustu in pred 1. februarjem 1946.
4. Najboljša plačilna lestvica, zdravniška oskrba, hrana, stanovanje in obnova v zgodovini naše Armade.
5. Povšanje bonusa za zopetno prijava \$50 za vsako leto v aktivni službi, odkar je bil plačan zadnji tak bonus ali pa od zadnjega vstopa v službo.
6. Do 90 dni plačanege dopusta, kar je odvisno od dolgotrajne službe, s povišano plačano vojni domov in nazaj za vojaške, ki so sedaj v Armadi in reenlistajo.
7. 30-dnevni dopust vsako leto s polno plačo.
8. Odpustna plačila (na podlagi dolgotrajne službe) vsem vojakom, ki so odpustili, da se zopet prijavijo.
9. Na izbino izstopiti s polovično plačo za celo življenje po 20-letni službi—in povšanje na tri četrtine plače po 30-letni službi. Vse prejšnje dejanske vojaške službe štejejo za pokojnino.
10. Koristi po GI postavi glede pravic.
11. Podpora za družino za čas vojaške službe za one, ki so odvisni od vojakov, ki enlistajo ali reenlistajo pred 1. julijem 1946.
12. Izbira oddelka službe in prekomorskega kraja v Zračni službi, Ground ali Service Forces na 3-letni službi.
13. Prednost dobrot National Service Life Insurance.
14. Rezervni in A. U. S. Commissioned častniki, ki so odpusteni iz aktivne službe, se morejo prijaviti v Grade 1 (Master Sergeant) in še morejo obdržati svoj rezervni čin.

PRVE OBLETNICE SMRTI NAŠIH SINOVI IN BRATOV

**Ubit v akciji
17. jan. 1945**

Ubit v akciji
13. jan. 1945

Anton Laddie HOČEVAR

ki sta v drugi svetovni vojni darovala svoja mlada življenja na oltar domovine. Antón je padel v vojni z Nemčijo 17. jan. 1945; njegovo mlado truplo počiva nekje v Holandiji. Laddie je pa padel, zadet od japonske krogle dne 13. jan. 1945. Njegovo truplo pa počiva nekje na Filipinskih otokih.

Dasi sta se v življenju zelo ljubila, pa po smrti vajini trupli počivata vsako na eni strani sveta. Toda vajini duši sta združeni v nebeškem raju. Oziramo se po hiši in gledamo, odkod prideta, pa vaju od nikoder ni. Pa saj vemo, kje je sedaj vajin dom. Sta v nebesih pri Bogu, saj vidva nista bila kriva vojne. Spita večno spanje in sveti naj vama nebeška luč.

**Vojna, strašna, kaj si st'čila,
velika žalost tare nas;
sina dva si umorila,
srčne rane ne izbriše čas.**

Drugi pa na Filipinih,
truplo tvoje zdaj leži,
dušam vajinim v nebesih
plačilo Večni naj deli.

Daleč tam na bojnem polju,
Holandija se imenuje kraj,
truplo tvoje zdaj počiva,
duša v nebesih raja naj.

Mi pa zremo gor v višave,
kjer zdaj je vajin skupni dom,
saj tam ni vojne in ne boja,
tam kraljuje Gospod sam.

Prosita pa za nas pri Bogu,
da se zopet združimo,
takrat bo zopet vseh veselje,
nad zvezdami se vidimo.

Žalující:

STARŠI, BRAT IN SESTRA

Cleveland, O., 15. jan. 1946.

WAR DEPARTMENT

OFFICE OF THE CHIEF OF STAFF

"The purpose of the Army's world-wide enlistment campaign is twofold: to release men of long and arduous war service who want to return to civilian life--and to build a strong Regular Army of volunteers.

"By our victory we have won the respect of the world. We can lose that respect, and with it our influence toward a just and peaceful world order, if we reduce our military forces to the point where they become weak or ineffective.

"The Congress has enacted and the President has approved legislation which makes enlistment in the Regular Army more attractive than ever before in our history. It gives the soldier a position in the new peacetime Army that merits the respect of all our citizens..

"Every American should know the valuable provisions in this new Armed Forces Voluntary Recruitment Act. They help place your Regular Army on the highest plane of any army on earth--with advanced study, training and travel at good pay in a career of high duty and responsibility.

"There is a solid obligation on all of us to safeguard the victory we have won at such enormous cost. The rapid rebuilding of our Regular Army is a vital necessity if we are to meet that obligation."

Dwight Allen Laver

Chief of Staff, United States Army

PAY PER MONTH—ENLISTED MEN

In Addition to Food, Lodging, Clothes and Medical Care

	Starting Base Pay Per Month	RETIREMENT INCOME AFTER:	
		20 Years' Service	30 Years' Service
Master Sergeant or First Sergeant	\$138.00	\$89.70	\$155.25
Technical Sergeant	114.00	74.10	128.25
Staff Sergeant . . .	96.00	62.40	108.00
Sergeant	78.00	50.70	87.75
Corporal	66.00	42.90	74.25
Private First Class .	54.00	35.10	60.75
Private	30.00	32.50	56.25

(a)—Plus 20% Increase for Service Overseas.
(b)—Plus 50% if Member of Flying Crews, Parachutist, etc. (c)—Plus 5% Increase in Pay for Each 3 Years of Service.

MOŠKI SEDAJ V
ARMADI

ki reenlistajo pred 1. februarjem, bodo reenlistani v sedanjem činu. Moški, ki so bili častno odpuščeni lahko reenlistajo tekom 20 dni po odpustu v istem činu, ki so ga imeli ob času odpusta, pod pogojem, da reenlistajo pred 1. februarjem 1946.

SEE THE JOB THROUGH

U.S. ARMY

BE A
VICTOR

GUARDIAN OF VIOLENCE

AIR FORCE • GROUND FORCE • NAVY

SEDAJ SE VPIŠITE ZOPET PRI VAŠI NAJBЛИŽNJI
U. S. ARMY RECRUITING POSTAJI

1268 ONTARIO STREET
CLEVELAND